

**ІНСТИТУТ КЛІМАТИЧНО ОРІЄНТОВАНОГО
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Агрономія»

(повна назва освітньо-наукової програми)

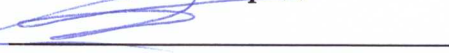
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>доктор філософії</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>Н1 Агрономія</u> (код та найменування спеціальності)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Інституту кліматично
орієнтовано

сільського господарства НААН

Голова Вченої ради

Олексій ДАНЧУК
(протокол № 6 від 30 березня 2026 р.)

Освітня програма вводиться в дію з
15 вересня 2026 р.

Г.в.о. директора Інституту

Олексій ДАНЧУК
(наказ № 02-ас від 30 березня 2026 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Розглянуто Методичною комісією
Інституту кліматично орієнтованого
сільського господарства НААН
від 23.03.2026 р., протокол № 6
Голова Методичної комісії

Олексій ДАНЧУК

В.о. завідувача відділу аспірантури та
докторантури Інституту кліматично
орієнтованого сільського господарства
НААН

Маргарита ЧЕСАК

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» розроблена робочою групою Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН відповідно до законодавства України:

- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VI;
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341;
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187;
- Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2015. № 266 “Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти”.
- Стандарту вищої освіти зі спеціальності 201 Агрономія галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.12.2021 р. № 1458.

РОЗРОБЛЕНО РОБОЧОЮ ГРУПОЮ У СКЛАДІ:

Керівник робочої групи (гарант освітньо-наукової програми):

Юрій ЛАВРИНЕНКО доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, головний науковий співробітник відділу селекції сільськогосподарських культур Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства

Члени робочої групи:

Раїса ВОЖЕГОВА доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН, директор Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства

Андрій ТИЩЕНКО доктор сільськогосподарських наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу селекції сільськогосподарських культур Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства

Людмила ГРАНОВСЬКА доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААН, завідувачка відділу зрошувального землеробства та декарбонізації агроecosystem Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства

Тетяна МАРЧЕНКО доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділу селекції сільськогосподарських культур Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства

Сергій ЗАЄЦЬ доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач відділу кліматично орієнтованих агротехнологій Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства

Сергій СТЕПАНОВ Директор ДП ДГ «Піонер» ІКОСГ НААН

Валентин БАЛАБАШ здобувач вищої освіти ОНС «Доктор філософії» ОНП «Агрономія» спеціальності 201 «Агрономія».

Рецензії стейкхолдерів

Доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу селекції та насінництва конопель Інституту луб'яних культур НААН

Сергій МІЩЕНКО

Доктор сільськогосподарських наук, професор
Професор кафедри технологій у рослинництві та захисту рослин Білоцерківського національного аграрного університету МОН

Микола ГРАБОВСЬКИЙ

Доктор сільськогосподарських наук, професор декан факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету

Антоніна ДРОБІТЬКО

Директор Одеської державної сільськогосподарської станції ІКОСГ НААН

Леонід СЕРГЄЄВ

Директор ТОВ «Золотий колос»

Надія ІВАНОВА

Депутат Одеської обласної ради VIII скликання, голова депутатської групи “Аграрна Одещина”; Генеральний директор ТОВ “ЖИТНИЦЯ.UA”

Алла СТОЯНОВА

1. Профіль освітньо-наукової програми

Розділ 1. Загальна інформація		
1.1	Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України
1.2	Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
1.3	Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
1.4	Галузь знань	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
1.5	Спеціальність	Н1 Агрономія
1.6	Форми здобуття освіти	Очна (денна, вечірня) та заочна
1.7	Освітня кваліфікація	Доктор філософії з агрономії
1.8	Кваліфікація в дипломі	Доктор філософії з агрономії
1.9	Офіційна назва освітньо-наукової програми	Агрономія
1.10	Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 4 академічних роки, освітня складова – 48 кредитів ЄКТС
1.11	Акредитаційна інституція	Національне агентство забезпечення якості вищої освіти
1.12	Період акредитації	Наказ МОН від 03.02.2023 № 35-л
1.13	Цикл / рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень QF for ENEA – третій цикл, EQF for LLL – 8 рівень; НРК України – 8 рівень
1.14	Передумови	Для здобуття ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра, спеціаліста. Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності Н1 Агрономія для другого (магістерського) рівня вищої освіти.
1.15	Мови викладання	Українська
1.16	Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	https://icsanaas.com.ua/onp/
Розділ 2. Мета освітньо-наукової програми		
2.1	Підготовка висококваліфікованих інтегрованих у світовий науковий простір кадрів зі спеціальності Н1 «Агрономія», здатних проводити самостійну науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність, а також розвиток знань умінь та навичок необхідних для підготовки та захисту дисертаційної роботи.	

Розділ 3. Характеристика освітньо-наукової програми

3.1	Опис предметної області	<p><i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> технологічні процеси вирощування агрокультур в умовах флуктуацій клімату.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців з агрономії, здатних розв'язувати комплексні проблеми у сфері агрономії в умовах змін клімату, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи природничих наук та їх використання для отримання високих і сталих урожаїв агрокультур в умовах непередбачуваності та флуктуацій клімату.</p> <p><i>Методи, методика та технології:</i> освітня складова ґрунтується на студенто-центрованому та проблемно-орієнтованому навчанні з використанням лекцій, практичних занять, педагогічної практики. Під час освітньо-наукової підготовки здобувач має оволодіти сучасними методами та методиками наукових досліджень у агрономії.</p> <p>Здобувач повинен оволодіти технологією інформаційного пошуку, навичками комунікацій, презентацій результатів дослідження, написання та захист дисертаційної роботи.</p> <p>При виконанні наукової складової здобувач використовує лабораторний, вегетаційний, лізиметричний, вегетаційно-польовий, польові методи досліджень в агрономії, статистичні методи аналізу даних, методи комп'ютерного моделювання, сучасні інформаційні технології.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування, інструменти та спеціалізоване програмне забезпечення, необхідне для презентацій, проведення лекційних занять, лабораторних, лабораторно-польових і польових досліджень в агрономії.</p>
3.2	Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма
3.3	Основний фокус освітньо-наукової програми	<p>Освітньо-наукова програма сформована як оптимальне поєднання академічних та фахових вимог, що дозволяє сформувати у аспірантів уміння обґрунтовувати вирішення проблем у галузі «Аграрних наук та продовольства» зі спеціальності НІ «Агрономія», планувати та проводити дослідження, використовуючи сучасну методологію досліджень, критично аналізувати дослідницькі проекти, співпрацювати з іншими дослідниками, в тому числі працювати у міждисциплінарній команді, передавати професійні знання.</p> <p>Освітня програма спрямована на забезпечення теоретичної, практичної та наукової підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули ґрунтовних знань для виконання професійних завдань науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі агрономії, здатності до самостійної науково-виробничої діяльності в умовах флуктуацій клімату.</p>
3.4	Особливості освітньо-наукової програми	<p><i>Освітня складова програми</i> передбачає 48 кредитів ЄКТС, з яких 36 кредити ЄКТС – за усіма циклами обов'язкових навчальних дисциплін компонентів (Філософія науки, Методика дослідної справи та організація підготовки дисертаційної роботи, Іноземна мова наукової діяльності, Інформаційні технології в агрономії, Наукові основи високопродуктивних агроєкосистем, Педагогіка вищої школи, Управління науковими проектами, Інтенсивні</p>

		<p>системи землеробства, Педагогічна практика); ще 12 кредитів ЄКТС передбачено на компоненти дисципліни циклу спеціальної професійної підготовки за вибором здобувача. <i>Науково-дослідна складова</i> передбачає здійснення власних наукових досліджень аспіранта під керівництвом наукового керівника з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Наукова складова формується окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та є складовою частиною навчального плану, що включає в себе участь у фахових семінарах, конференціях, тренінгах, підготовку публікацій, участь у грантових проєктах, проведення наукових досліджень, підготовку та узагальнення результатів наукових досягнень. Науково-дослідна складова виконується протягом усього терміну навчання і передбачає виконання оригінального дисертаційного дослідження у сфері агрономії з урахуванням флуктуацій клімату. <i>Особливістю</i> освітньо-наукової програми полягає в тому, що підготовка докторів філософії галузі знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина за спеціальністю НІ «Агрономія» проводяться в рамках загальних програм наукових досліджень ІКОСГ НААН та дослідної мережі: 1 «Раціональне використання, відновлення і управління ґрунтовими ресурсами»; 2 «Інноваційні системи землеробства та землекористування» 4 «Водна безпека»; 5 «Кліматично орієнтоване сільське господарство»; 10 «Біотехнічні системи»; 13 «Садівництво і декоративні культури»; 17 «Зерно України»; 18 «Захист рослин»; 20 «Біоенергетичні ресурси»; 21 «Кормовиробництво»; 23 «Овочівництво і баштанництво»; 25 «Генетичні ресурси рослин»; 26 «Олійні культури». За загальними науково-педагогічними принципами до організації освітньо-наукового процесу, залучені фахівці відповідної кваліфікації із великим стажем наукової роботи, що передбачає можливість вибору власної освітньої траєкторії, вільного вибору напрямку наукових досліджень та наукового керівника, проведення освітнього процесу на високому науково-педагогічному рівні. ОПН передбачає інтегровану теоретичну та науково-практичну підготовку, що забезпечує надання теоретичних, методичних знань та практичних навичок у галузі агрономії. Програма орієнтована на глибоку професійну підготовку фахівців у сфері інтенсивного аграрного виробництва, адаптованих до сучасного агробізнесу, здатних до абстрактного мислення й критичного аналізу та оцінювання сучасних наукових досягнень, прийняття обґрунтованих рішень, планування розробки та управління комплексними дослідження на сучасному рівні з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, та роботи в умовах міжгалузевої та міжнародної кооперації.</p>
Розділ 4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання		
4.1	Працевлаштування випускників	Посади наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інженерні посади у дослідницьких, проєктних та конструкторських установах і підрозділах аграрних підприємств.

		<p>Відповідно до Національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 28.07.10 р. № 327 випускник з кваліфікацією доктор філософії може працювати на посади з наступними професійними назвами робіт:</p> <p>1210.1 – начальник дослідної організації 1210.1 – начальник курсів підвищення кваліфікації 1210.1 – головний агроном 1210.2 – завідувач поля (знешкоджування та компостування, дослідного) 1221.2 – завідувач дільниці сортовипробувальної 1229.4 – завідувач бази навчально- наукової 1237.2 – завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) 1237.2 – начальник дослідної лабораторії 1237.2 – завідувач лабораторії (науково-дослідної) 1311 – директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського 1312 – директор малого промислового підприємства (фірми) 2211.1 – біолог-дослідник 2213.1 – молодший науковий співробітник (агрономія) 2213.1 – науковий співробітник (агрономія) 2213.1 – науковий співробітник-консультант (агрономія) 2213.2 – агроном 3212 – агроном відділення (бригади, сільськогосподарської дільниці, ферми цеху), 2213.2 – агроном з насінництва 2213.2 – агроном із захисту рослин 2213.1 – агроном-дослідник 2213.2 – агроном-інспектор 2213.2 – агрохімік 2213.2 – ґрунтознавець 2213.2 – сільськогосподарський дорадник 2213.2 – сільськогосподарський експерт-дорадник.</p>
4.2	Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук і додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Розділ 5. Викладання та оцінювання		
5.1	Викладання та навчання	<p>Підходи до викладання та навчання: - активне навчання (інтерактивні методи навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований підхід і розвиток системного, креативного та стратегічного мислення; спільне навчання у міждисциплінарних групах; «перевернутий клас»; - навчання через викладання (learning by teaching) (педагогічна практика); - навчання через дослідження (в тому числі участь у виконанні бюджетних та госпдоговірних науководослідних робіт, участь у дослідницьких проектах); - персоналізоване навчання (Personalized Learning): індивідуальні консультації з науковими керівниками; вибіркові фахові дисципліни).</p> <p>Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється за допомогою дистанційних технологій через освітній контент Moodle та сервіс онлайн-конференцій й відеозв'язку Zoom.</p>
5.2	Оцінювання	<i>Освітня складова програми.</i> Система оцінювання здобутих результатів навчання за дисциплінами освітньо-наукової

		<p>програми складається з поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль знань проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу). Підсумковий контроль знань – у вигляді письмових та усних екзаменів та заліків. Під час поточного і підсумкового контролю у процесі оцінювання дисциплін, що забезпечують професійну підготовку також враховуються підготовлені здобувачем та опубліковані наукові статті у збірниках, які входять до фахових видань та/або видань, які включені до міжнародних наукометричних баз.</p> <p><i>Наукова складова програми.</i> Оцінювання наукової діяльності здобувачів здійснюється відповідно до науково-дослідної складової Індивідуального плану аспіранта шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення наукових досліджень, підготовка і узагальнення результатів наукових досягнень; - участі у семінарах, конференціях, тренінгах; - підготовки публікації; - участі у грантових проектах - самооцінювання; - рекомендації наукового керівника; - проміжні атестації аспіранта у вигляді піврічного та щорічного звітів про виконання індивідуального плану; - підготовка та презентація дисертаційної роботи
Розділ 6. Програмні компетентності		
6.1	Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення в умовах флуктуацій клімату.
6.2	Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК3. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p>
6.3	Спеціальні фахові компетентності (СК)	<p>СК1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей.</p> <p>СК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.</p> <p>СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання.</p> <p>СК4. Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування агрокультур в умовах флуктуацій клімату.</p>

		<p>СК5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.</p> <p>СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати проведених експериментів і досліджень.</p>
Розділ 7. Програмні результати навчання		
7.1	Результати навчання (РН)	<p>РН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень в умовах флуктуацій клімату.</p> <p>РН2. Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.</p> <p>РН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми в умовах флуктуацій клімату.</p> <p>РН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.</p> <p>РН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>РН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.</p> <p>РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії в умовах флуктуацій клімату та викладацькій практиці.</p> <p>РН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання з урахуванням змін клімату</p>
Розділ 8. Ресурсне забезпечення реалізації програми		
8.1	Кадрове забезпечення	<p>Викладання освітні компоненти забезпечують доктори та кандидати наук, професори, старші наукові співробітники, доценти, які мають відповідний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи, згідно «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text)</p>
8.2	Матеріально-	Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі

	технічне забезпечення	забезпечується матеріально-технічним оснащенням аудиторій, що створюють необхідні умови для набуття здобувачами компетентностей зі спеціальності Н1 Агрономія. До переліку об'єктів матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу належать: - навчальні корпуси з мультимедійними аудиторіями; - аналітичні та комп'ютерні лабораторії; - дослідні поля; - бібліотека, у тому числі читальна зала; - пункти харчування (їдальня); - точки бездротового доступу до мережі Інтернет; - спортивні зали; - гуртожитки; - медичний пункт. (Матеріально-технічне забезпечення організоване відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО (Додаток 18 до Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187) та використовується на підставі договорів та угод з іншими закладами вищої освіти, науковими установами, організаціями різних форм власності,
8.3	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення – офіційний сайт: http://icsanaas.com.ua – необмежений доступ до мережі Інтернет; – наукова бібліотека Інституту, електронна бібліотека – віртуальне навчальне середовище Moodle; – освітньо-наукова програма; – навчальний план; – графік навчального процесу; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – програми та робочі програми дисциплін, силабуси; – дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів; – програма практики; – критерії оцінювання рівня підготовки. – внутрішні положення щодо організації навчання на третьому освітньо-науковому рівні. (Інформаційне та навчально-методичне забезпечення сформоване відповідно до технологічних вимог щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня ВО (Додаток 4 до Ліцензійних умов), затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187).
Розділ 9. Академічна мобільність		
9.1	Національна кредитна мобільність	Підготовка докторів філософії здійснюється за кредитно-трансферною системою, обсяг 1 кредиту – 30 год., що дає змогу забезпечити мобільність аспірантів на загальних підставах в межах України.
9.2	Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується взаємозамінність залікових кредитів, участь у програмах закордонного стажування (за наявності відповідних угод). Реалізація відбувається на основі двосторонніх договорів між Інститутом та науковими і навчальними закладами країн-партнерів.

		Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі у грантових програмах
9.3	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У відповідності з Правилами прийому до аспірантури та докторантури Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонентів освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			
Дисципліни циклу загальнонаукової підготовки			
ОК 1.	Філософія науки	4	Іспит
ОК 2.	Методика дослідної справи та організація підготовки дисертаційної роботи	4	Залік
Дисципліни циклу мовної підготовки			
ОК 3.	Іноземна мова наукової діяльності	8	Залік/залік/ іспит
Дисципліни циклу спеціальної (професійної) підготовки			
ОК 4.	Інформаційні технології в агрономії	3	Залік
ОК 5.	Інтенсивні системи землеробства	4	Залік
ОК 6.	Наукові основи високопродуктивних агроєкосистем	4	Залік
ОК 7.	Управління науковими проєктами	3	Залік
Практична підготовка			
ОК 8.	Педагогіка вищої школи	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів		33	х
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			
ВЗ.1.	Освітній компонент 1 (Каталог З)*	3	Залік
ВП.1.	Вибіркова дисципліна 2 (Каталог П)**	3	Залік
ВП.2.	Вибіркова дисципліна 3 (Каталог П)	3	Залік
ВП.3.	Вибіркова дисципліна 4 (Каталог П)	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент (чотири дисципліни)		12	х
Педагогічна практика		3	Залік
Кваліфікаційний іспит		–	Іспит
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ СКЛАДОВОЇ		48	13 заліків, 3 іспити
НАУКОВО-ДОСЛІДНА СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ			
Проведення наукових досліджень, підготовка і узагальнення результатів наукових досягнень			
Фахові семінари			
Міждисциплінарні конференції, тренінги			
Підготовка публікацій			
Участь у грантових проєктах			

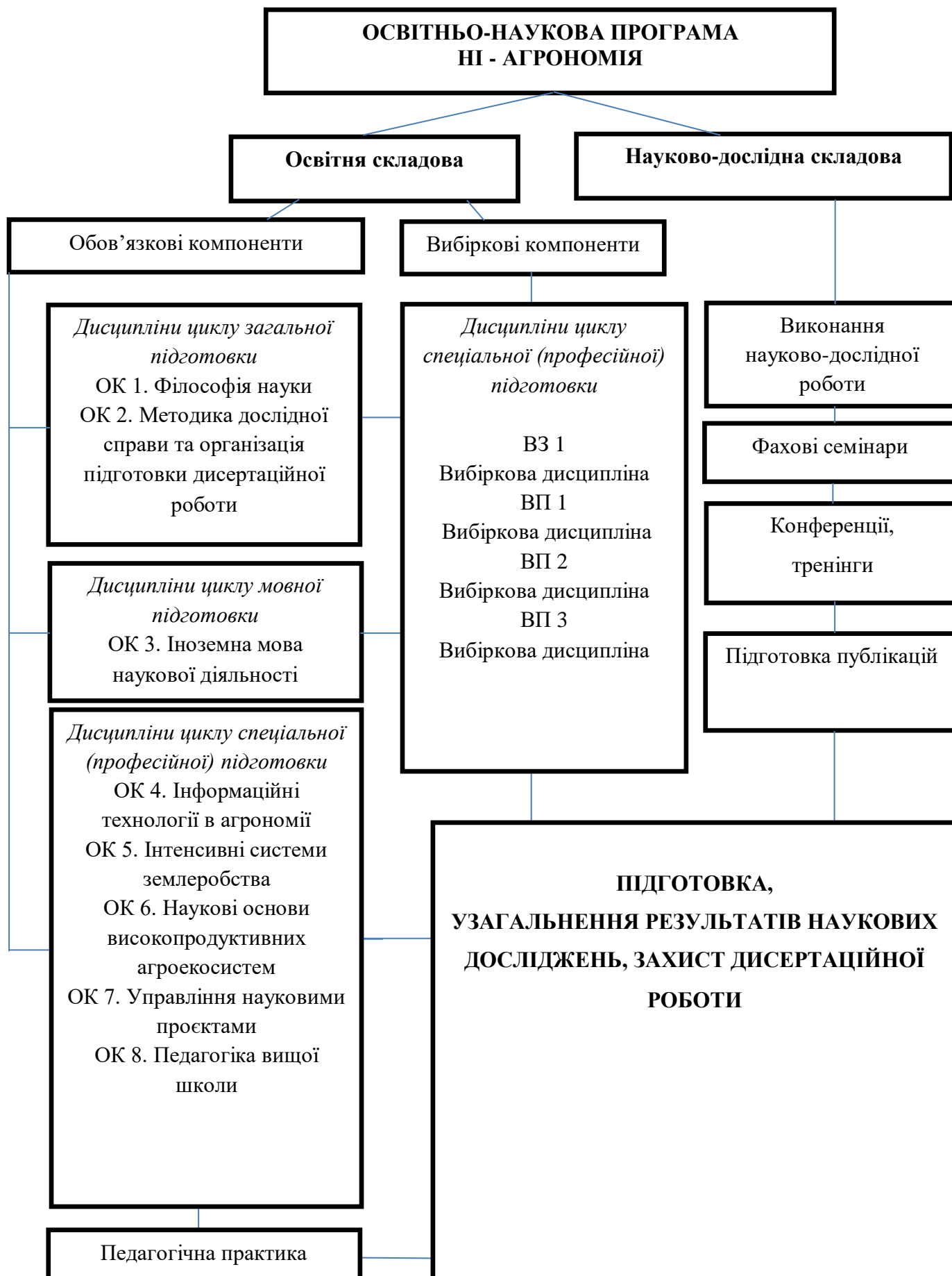
*Вибіркові освітні компоненти циклу загальної підготовки (перелік подано на офіційному сайті інституту)

**Вибіркові освітні компоненти циклу спеціальної (професійної) підготовки(перелік подано на офіційному сайті інституту)

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

Вивчення компонент освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія» галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» здійснюється у структурно-логічній послідовності, яка представлена нижче.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

Матриця відповідності загальних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія»

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8
Інт К	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 1	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК 2			•	•			•	
ЗК 3		•					•	•
ЗК 4		•		•	•	•	•	
СК 1		•		•	•	•	•	
СК 2		•		•	•	•		
СК 3			•				•	•
СК 4		•		•	•		•	
СК 5		•					•	
СК 6		•		•	•	•		

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю Н1 «Агрономія»

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8
PH 1	•	•	•	•			•	•
PH 2	•	•		•	•	•		
PH 3	•	•		•	•	•	•	
PH 4		•		•	•	•		
PH 5		•	•	•	•	•	•	•
PH 6		•		•	•	•	•	
PH 7		•		•	•	•	•	•
PH 8		•					•	•

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи доктора філософії.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система забезпечення ІКОСГ НААН якості освітньої діяльності та вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення оцінювання та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань;
- підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи аспірантів, за кожною освітньою програмою;
- наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- формування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), за поданням ІКОСГ НААН оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання.

Перелік пріоритетних тематик наукових досліджень:

№ з/п	Шифр і назва наукового завдання	Реєстраційний номер
Фундаментальні завдання		
1 «Рациональне використання, відновлення і управління ґрунтовими ресурсами»		
1.	Екологоагрохімічне обґрунтування способу індикації здоров'я ґрунту за станом педобіонтів при кліматичних змінах Південного Степу України	01.03.00.12.Ф
5 «Кліматично орієнтоване сільське господарство»		
2.	Декарбонізації агроєкосистем для досягнення кліматичної нейтральності сільського господарства у зоні зрошення України	05.01.00.01.Ф
3.	Формування збалансованих високопродуктивних агрофітоценозів в контексті трансформації ґрунтової мікробіоти та клімату	05.01.00.02.Ф
4.	Обґрунтування адаптаційних механізмів і агроєкологічних закономірностей формування насінників промислових сортів томата в умовах краплинного зрошення	05.01.00.03.Ф
5.	Науково-методичні основи адаптації олійних культур до кліматичних змін та декарбонізації агроєкосистем Північного Причорномор'я	05.01.00.06.Ф
6.	Розроблення адаптаційної моделі фітоенергетичних культур в агроценозах Північного Причорномор'я за кліматичних змін	05.01.00.07.Ф
7.	Контроль бур'янів у посівах нуту Півдня України	05.01.00.08.Ф
8.	Управління продукційним процесом гороху посівного в умовах кліматичних змін богарного землеробства Півдня України	05.01.00.09.Ф
9.	Моделювання продукційного процесу сільськогосподарських культур для визначення впливу змін клімату на агрокліматичні умови їх вирощування та продуктивність в Україні	05.02.00.02.Ф
10.	Адаптації сортів пшениці м'якої озимої до змін клімату за різного рівня вологозабезпеченості	05.03.00.01.Ф
11.	Адаптації перспективних видів ароматичних рослин до флуктуацій клімату	05.03.00.02.Ф
12.	Теоретичні основи створення інноваційного вихідного матеріалу нішевих агрокультур адаптованих до зміни клімату	05.03.00.04.Ф
13.	Створення інноваційного вихідного матеріалу бавовнику для неполивних умов і зрошення з урахуванням зміни клімату	05.03.00.05.Ф
14.	Комплексна оцінка генотипів бавовнику за агрономічно важливими ознаками з використанням молекулярних маркерів	05.03.00.06.Ф
15.	Теоретичне обґрунтування та практична реалізація адаптивної селекції люцерни до кліматичних змін	05.03.00.07.Ф
16.	Теоретичне обґрунтування та практична реалізація створення батьківських компонентів соняшника адаптованих до кліматичних змін	05.03.00.08.Ф
17.	Науково-теоретичне обґрунтування та реалізація адаптивної селекції кунжуту та крамбе за кліматичних змін	05.03.00.09.Ф
10 «Біотехнічні системи»		
18.	Наукове обґрунтування моделей біологізованих систем захисту рослин від шкідників в умовах кліматичного орієнтованого землеробства	10.00.03.03.Ф
13 «Садівництво і декоративні культури»		
19.	Інтродукція зразків та створення нових сортів декоративних та декоративно-ароматичних рослин для використання в озелененні	13.02.01.04.Ф
20 «Біоенергетичні ресурси»		
20.	Агробіологічні закономірності продукційних процесів міскантусу	20.00.01.02.Ф

	та світчграсу за системи водоощадного вирощування в умовах змін клімату півдня України	
23 «Овочівництво і баштанництво»		
21.	Біологізовані підходи до вирощування баштанних культур за природного водозабезпечення в умовах кліматичних трансформацій	23.00.02.03.Ф
25 «Генетичні ресурси рослин»		
22.	Інтродукція, каталогізація джерел господарсько-цінних ознак, створення колекцій та відтворення генетичних ресурсів рослин сої, бавовнику, люцерни, гуару та рису	25.01.01.05.Ф
Прикладні завдання		
1 «Раціональне використання, відновлення і управління ґрунтовими ресурсами»		
23.	Вплив фази ферментації соломи пшениці озимої на поживні речовини чорнозему південного	01.03.00.13.П.
2 «Інноваційні системи землеробства та землекористування»		
24.	Науково обґрунтувати закономірності формування екологічно-орієнтованих заходів сталого виробництва зерна пшениці озимої в умовах Півдня України	02.02.00.05.П
4 «Водна безпека»		
25.	Розробити оптимальні режими зрошення та способи поливу для вирощування сої з урахуванням зміни клімату в умовах півдня України	04.02.00.17.П
5 «Кліматично орієнтоване сільське господарство»		
26.	Агробіологічне обґрунтування та розробка агротехнічних заходів з відновлення мілітарно пошкоджених агроландшафтів в умовах аридизації клімату	05.01.00.01.П
27.	Розробити біологізовані підходи до вирощування холодку лікарського за краплинного зрошення в умовах кліматичних трансформацій	05.01.00.02.П
28.	Агробіологічне обґрунтування впровадження елементів біологізації в технології вирощування сучасних гібридів соняшника в умовах природнього зволоження Південного Степу України	05.01.00.03.П
29.	Удосконалення технології вирощування декоративно-ароматичних культур із закритою кореневою системою в умовах зміни клімату	05.01.00.04.П
30.	Удосконалення технології вирощування технічних культур в умовах зміни клімату	05.01.00.05.П
31.	Розробити низьковуглецеву no-till технологію вирощування сільськогосподарських культур за мінімізації шкідливого впливу факторів мілітарного походження та зміни клімату	05.01.00.06.П
32.	Розробити адаптивну технологію виробництва плодів кавуна високої якості в умовах трансформації клімату та обмеженого природного водозабезпечення півдня України	05.01.00.07.П
33.	Оптимізація елементів біологізованої технології вирощування гарбуза мускатного (<i>Cucurbita moschata Duch. ex Poir</i>) в умовах змін клімату	05.01.00.08.П
34.	Розробити технологічні аспекти вирощування бавовнику з урахуванням кліматичних змін	05.01.00.09.П
35.	Вплив антистресантів на формування продуктивності мальв однорічних за вирощування у сумісних посівах в умовах Південного Степу України	05.01.00.14.П
36.	Наукове обґрунтування технології вирощування соняшника для адаптації зміні клімату	05.01.00.15.П
37.	Моделювання господарсько цінних показників перспективних видів багаторічних нішевих культур в умовах змін клімату	05.02.00.05.П

38.	Агроекологічне обґрунтування формування насінневої продуктивності олійних культур в умовах кліматичних змін	05.03.00.01.П
39.	Оптимізація елементів технології вирощування насіння буркуну однорічного в умовах змін клімату на півдні України	05.03.00.02.П
40.	Агробіологічне обґрунтування підвищення стресостійкості амаранту за природного вологозабезпечення в кліматично орієнтованому землеробстві	05.03.00.03.П
41.	Агробіологічне обґрунтування підвищення насінневої продуктивності амаранту за природного волого-забезпечення в умовах змін клімату	05.03.00.03.П
42.	Науково-теоретичне обґрунтування підвищеної адаптивної здатності вихідного матеріалу еспарцету <i>O. viciifolia Scop</i> за кліматичних змін	05.03.00.04.П
43.	Визначити вплив строків сівби та засобів захисту на продуктивність гібридів кукурудзи та соняшнику за кліматичних флуктуацій	05.03.00.05.П
10 «Біотехнічні системи»		
44.	Оптимізувати систему біологічного захисту і живлення ріпаку озимого в умовах органічного виробництва Степу України	10.00.03.06.П
17 «Зерно України»		
45.	Оптимізувати строки сівби перспективних сортів озимих колосових за умов змін клімату Причорноморського степу	17.02.00.09.П
21 «Кормовиробництво»		
46.	Удосконалення елементів ресурсощадної технології вирощування нуту для використання на корм в умовах нестійкого зволоження Південного Степу України	21.02.01.16.П
26 «Олійні культури»		
47.	Агроекологічне обґрунтування технології вирощування соняшнику в умовах змін клімату та післявоєнного відновлення України	26.01.00.07.П

Гарант освітньо-наукової програми,
доктор сільськогосподарських наук,
професор, академік НААН України,
головний науковий співробітник
відділу селекції
сільськогосподарських культур
Інституту кліматично орієнтованого
сільського господарства

Юрій ЛАВРИНЕНКО

Перелік нормативних документів, на яких базується проект стандарту третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія»

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Балуба І. та ін. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради. – 29 с.

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій».

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016р №600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти».

6. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010, чинний від 2010-11-01.

7. Перелік галузей знань і спеціальностей – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

9. Національний глосарій 2014- http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempusoffice.pdf.

10. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

10.11. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempusoffice.pdf.

11. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд –

http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.

12. ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.

13. ISCED-F (МСКО-Г) 2013 – <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining-2013.pdf>.

14. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів - <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

15. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.

16. 2015 р. Європейська кредитна трансферно-накопичувана система : Довідник користувача (переклад українською мовою) – <http://erasmusplus.org.ua/erasmus/ka3-pidtrymka-reform/natsionalna-komandaekspertiv-here/materiali-here.html>.

17. The UK Quality Code for Higher Education, Subject Benchmark Statements. – <http://www.qaa.ac.uk/assuring-standards-and-quality/the-qualitycode/subject-benchmark-statements>.

Додаток 1
КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Вибіркові освітні компоненти циклу загальної підготовки	
ВЗ 1	Інформаційно-комунікаційні системи в аграрному дорадництві
ВЗ 2	Технології та інновації у рослинництві: управлінський і стратегічний підхід
ВЗ 3	Методологічні основи застосування ШІ в агросфері
Вибіркові освітні компоненти циклу спеціальної (професійної) підготовки	
ВП 1	Актуальні проблеми використання, збереження та відновлення ґрунтів
ВП 2	Сільськогосподарські меліорації та охорона земельних ресурсів
ВП 3	Інновації в селекції та насінництві агрокультур
ВП 4	Адаптивне рослинництво
ВП 5	Сучасні технології в землеробстві
ВП 6	Спеціальна селекція агрокультур
ВП 7	Біотехнології в рослинництві
ВП 8	Шкідники та хвороби декоративних рослин
ВП 9	Інтегрований захист плодоовочевих та ягідних культур
ВП 10	Ідентифікація шкідливих організмів сільськогосподарських культур
ВП 11	Екологічна безпека та біоетика